

www.omkonst.se:

Siri Derkert

En nödvändig konstnärlig kalibrering

Siri Derkert, *The personal is political* - Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, 14/3 - 27/4 2019

Text: Susanna Slöör

Tora II © Siri Derkert. Foto: Andréhn-Schiptjenko
(Klicka på bilden för hög upplösning)

Installationsvy Foto: Andréhn-Schiptjenko

Det borde permanent pågå en utställning med konstnären Siri Derkert. Men det räcker med att se ett levande verk av henne om dagen. Det gör de flesta som passerar tunnelbanestationerna T-Centralen och Östermalmstorg i Stockholm. Genom hennes verk kalibrerar man sin moraliskt, estetiska klocka som mot ett atomur, men med den skillnaden att Siris klocka är ett ständigt bultande hjärta för det bästa i människonaturen.

Den praktiken framgår tydligt även i den sparsmakade minnesutställningen på Andréhn-Schiptjenko. Galleriet samarbetar med Siri Derkerts efterlevande om att hålla hennes namn och konstnärskap levande. Det är en sympatisk konstbildande uppgift, som förtjänar all respekt. Det är viktigt, nödvändigt och kongenialt med Siri Derkerts verk, som alla har den märkliga egenskapen att de fortfarande pågår.

Därför är det också viktigt att gå till källorna och fundera över varför hon var Sveriges kanske mest betydande modernist, förutom humanist, stor poet med en sträng moralisk kompass. I fallet med Östermalmstorg driver hon sitt material till sin yttersta spets genom att förmedla handens känsliga tecknande genom att blåstra i betong, en värdig manifestation för freden, jämställdheten och rättvisan. Och det är den radikala inställningen till processen och verkets inneboende motiv som är hennes signum och gör henne ständigt aktuell.

Liten flicka i manssamhälle © Siri Derkert
Foto: Andréhn-Schiptjenko
(Klicka på bilden för hög upplösning)

Barnbarn (Stefan) © Siri Derkert
Foto: Andréhn-Schiptjenko

Alva Myrdal © Siri Derkert

Barnporträtt © Siri Derkert
Foto: Andréhn-Schiptjenko
(Klicka på bilden för hög upplösning)

En tämligen ung Ulf Linde skriver inlevelsefullt om den då betydligt mer erfarna Siri Derkert i serien Bonniers små konstböcker från början av 1960-talet. Det är en fin liten bok med kommentarer och skisser av Derkert som hejar på skribenten: "Ulf! Glöm inte bort vad musiken betytt för mig." I texten närmar sig Linde ett förhållningssätt till det sedda som han kom att vidareutveckla, skillnaden mellan olika framställningssätt som bygger på det avgjutna eller det konstruerade.

Linde placerar Siri Derkert bland konstruktörerna, för vilka framkallningsprocessen handlar mindre om att avbilda utan mer om att arbeta sig sökande fram till vad man faktiskt ser i bemärkelsen uppenbarar. I den processen ingår en rikedom av händelser och interaktioner mellan material, händer, ögon och inre upplevelser. Inte för inte talade Siri Derkert om att man måste härja, härja och åter härja med sitt material. Inget var en henne främmande i den vägen och man kan försöka tala om färdiga konstprodukter som skulptur, reliefer, collage, teckningar och måleri samt verk av allehanda blandtekniker utan att egentligen träffa rätt.

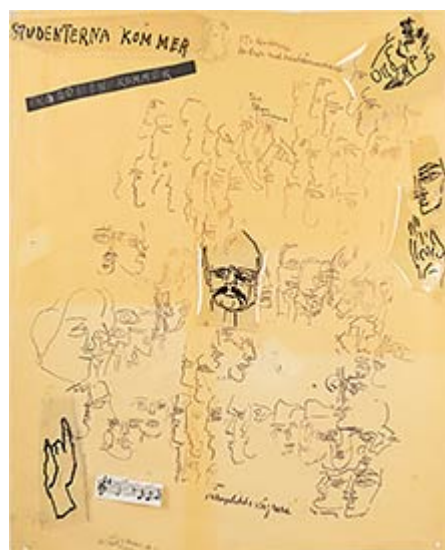
Siri Derkert driver inlevelsen och uttrycket självfallet i förhållande till ett motiv, men det är poetiskt verkande redan från början. Hon målar i ett samspel mellan samtliga hennes sinneförmågor och uttrycksmöjligheter. På något underligt vis vill hon hålla ytan, verkets skinn, permanent som ett öppet sår evighetsvis. Varken verk eller föreställningen om motivet får förfalla till ett statiskt minne.

På den aktuella utställningen visas ett antal porträtt bland annat av hennes barnbarn Tora som är fina exempel på hennes konstnärliga inställning. Den som ser får själv välja vilken blick man möter, ett levande barn utan omskrivningar. Du måste välja vilka fläckar som bildar de mötande anletsdragen. Ytan är upplöst och vibrerar av små hos betraktaren ständigt föränderliga händelser. I collageet "Studenterna kommer" prövar hon idéerna, förändrar och når fast tilläggen. Så måste engagemanget hållas levande.

Den betydelse som Siri Derkert haft för utvecklingen av det svenska konstlivet och konsten under 1900-talet kan inte nog betonas. Hon var i allra högsta grad drivande i allt hon företog sig (inte minst för Moderna Museets tillkomst). Idag får man anta att hon tagits till nåder av ett av de mer postmodernt anstrukna gallerierna i Stockholm i sin betydelse som ikonisk feminist, miljökämpe och politisk aktivist.

Men hjälpt av Siri Derkert borde man som skribent åter närma sig hennes livsluft även genom och ta ord i munnen som "närvaro" och "autenticitet". Man måste försöka förstå vikten av att verken görs levande, varför de i sig är ofullgånget fulländade. En ingång är att förstå nödvändigheten och kriteriet att verken först måste överraska sina upphovsmakare som tecken på att de är värda att vara ovärderliga, oavsett höga eller låga material. Den konsten kunde Siri Derkert och hon var omutlig i sitt värv.

Stockholm 2019-04-03 © Susanna Slöör

Studenterna kommer © Siri Derkert
Foto: Andréhn-Schiptjenko